

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 fior., pe șese luni 6 fior., pe trei luni 3 fior.
România și străinătate:
Pe an 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULŪ XLVII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrisorî nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

NR. 185.

Vineri 5 (17) Octomvre

1884.

Nou Abonamentŭ

la

„Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1 Octomvre st. v. 1884 se începe unŭ nou abonamentŭ, la care invităm pe onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Abonamentŭ: Pentru Austro-Ungaria cu poșta: pe trei luni 3 fl., pe șese luni 6 fl., pe unŭ an 12 fl. Pentru România și străinătate: pe trei luni 9 franci, pe șese luni 18 franci, pe unŭ an 36 franci.

Rugămŭ pe d-nii abonați, ca să binevoiască a-și reînvi de cu vreme prenumerările, pentru ca trimiteră diarului să nu se întrerupă.

REDACTIUNEA „GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Brașovŭ în 4 (16) Octomvre.

Unŭ corespondentŭ alŭ nostru din Deva, dându-ne unŭ scurtŭ raportŭ despre cele întemplate în ultima adunare generală a comitatului Uniadóra esclamă plinŭ de mâhnire: „Maghiarii dela noi astăzi nu mai au nici o considerațiune, și nu mai vorŭ să scie de noi nimic. In astă stare vă puteți închipui câtŭ este de grea lupta noastră, căci ómenii s'au obositŭ și s'au scărbitŭ și pe toți ne-au cuprinsŭ grija de viitorul ce ne așteptă.“

Așa este, ómenii s'au obositŭ. Cum se obosesc, decă ómenii suntŭ și decă lupta este așa de grea și durăză atâta timpŭ?

S'au obositŭ Maghiarii numai după de ce ani de absolutismŭ nemțescŭ și cei mai de frunte ómenii ai lorŭ împreună cu primarele au făcutŭ propoziții de împăcare cu Austria, cari, decă ar fi fostŭ primite, Maghiarii abia se alegeau cu a partea din drepturile ce le au astăzi. S'au obositŭ Cehii, cari dispunŭ de mijloce mai însemnate spirituale și materiale decătŭ Maghiarii, după doi-spre-dece ani dela inaugurarea dualismului. Ce mirare pôte fi dér, decă și noi Români, persecutați de sórte, ne simțimŭ obosiți după șapte-spre-dece ani de asuprire și maltratare, ce-o îndurămŭ dela stăpânitorii țilei?

E naturală dér acésta aparițiune. Unŭ poporŭ care muncesce și luptă în condițiuni atătŭ grele, cu cele în care se află Români, trebuie să se obosescŭ dela unŭ timpŭ să obosescă.

Și ar trebui să ne felicitămŭ, decă acésta oboselă ar fi produsă pretutindenŭ numai și numai prin munca și lupta noastră prea încordată și prea îndelungată. Acesta este rezultatul oboselii fizice. Dér obosela pôte fi și de altă natură. Un omulŭ nu muncesce destulŭ, când nu luptă și nu se cuvine pentru a lui existență și când pe lângă munca se vede mai multŭ împresuratŭ, și atunci se obosesc; dér acésta oboselă este identică cu demoralisarea, cu desperarea, cu pierderea rezistenței. Atunci se nasce acea stare de apăsare ce-o numimŭ apatie și semnele cele dinteu apatiei și ale destrăbălării se arată atunci, și ómenii începŭ a dice: m'am disgustatŭ, m'au scărbitŭ . . .

Decă cineva se disgustă de viață, atunci nu poate pune prețŭ pe ea și prin urmare își pierde și viața de a se încorda din nou spre apărarea ei. Unŭ individŭ i se pôte întâmplă să fie astŭlucitŭ, niciodată însă unui poporŭ nu i

se pôte urî de a luptă mai departe, pentru că unŭ poporŭ nu pôte niciodată renunța la viața lui.

Concedemŭ dér stimabilului nostru corespondentŭ din Deva, că Români de acolo s'au obositŭ, căci după stăruințe de ani nici aceea n'au pututŭ dobândi, ca să se propună studiul limbii române cum se cade în scóla ungrúscă din Deva, dér nu putemŭ admite că ei s'arŭ fi scărbitŭ de luptă, pe câtŭ timpŭ n'au renunțatŭ la drepturile naționale.

Și decă într'adevărŭ s'ar observá în sinulŭ Românilorŭ din Uniadóra semne de disgustare și de slăbiciune morală, atunci să caute bine în giurulŭ lorŭ și să cerceteze cu conștiințositate faptele lorŭ, căci vorŭ găsi pôte că nu desconsiderarea din partea dușmanilorŭ, ci lipsa de energiă și de strinsă unire în sinulŭ lorŭ însuși, a produsŭ acestŭ disgustŭ. Și decă este așa atunci națiunea așteptă dela ei ca să se reculegă și să-și adune rëndurile pentru o mai energică luptă, ca cea din trecutŭ.

Suntemŭ amenințați și maltratați ca niciodată în cursulŭ vécurilorŭ de restrîște națională. Tocmai pentru aceea nu-i este ertatŭ ađi nici unui Românŭ adevăratŭ de a șovăi în sânta luptă pentru libertatea și drepturile naționale. Nu-i este permisŭ nici unui fiu bravŭ ce-și iubesc națiunea d'a se disgustá, ci mai multŭ ca ori și când trebuie se ardă în pepturile noastre dorința de a reîncepte earăși și earăși lupta cu contrarii nostri.

Ce sunt pentru noi șapte-spre-dece ani față de cele 17 veacuri, ce le vedemŭ încadrate cu negru în cartea istoriei noastre.

Multŭ a fostŭ, puținŭ a mai rămasŭ! Susŭ dér inimile brave Români din tóte părțile străvechei noastre patrie! Să nu uitămŭ nici o clipă, că prețulŭ pentru care luptămŭ e așa de mare, încătŭ numai cu viața noastră l'amŭ puté răscumpără!

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Berlin, 16 Octomvre. — Prințul de corónă Rudolfŭ a sositŭ aci erŭ la amedŭ. La gară a fostŭ așteptatŭ și primitŭ de prințulŭ Vilhelm, de comandantulŭ militarŭ și de ambasada austriacă. S'alutările au fostŭ fórte cordiale. Amândoi prinții s'au dusŭ séra la 11 óre la Ibenhorst.

Viena, 16 Octomvre. — Poliția a arestatŭ o bandă îngrozitoare de hoți, cari spărgéu prăvălii de giuvargii și césornicari. Banda constă din 9 persóne și o întrégă legiune de ajutore.

CRONICA POLITICĂ.

In ședința dela 13 Octomvre a camerei magnaților, luându-se în desbatere proiectulŭ de adresă, în desbaterea generală ia cuvântul Ferd. Zichy, care consimte cu tóte cele díse în adresă, precum și în privința aceea, că nici densusulŭ nu doresce măsurŭ excepționale. Tisza răspunde comitelui Zichy, că n'a înțelesŭ bine pasagiulŭ din proiectulŭ de adresă privitorŭ la măsurile excepționale. In adresă se dice expresŭ că: pentru menținerea păcii M. Sa va afla sprijinulŭ guvernului, care va lua dispozițiunile necesare pentru înlăturarea abuzurilorŭ ce suntŭ îndreptate în contra liniștei și siguranței societății. Tisza înțelege decŭ prin aceste cuvinte, totŭ aceea ce s'a díșŭ în discursulŭ tronului cu privire la măsurile excepționale. Guvernulŭ, dice ministrulŭ, și va ține de a sa datoriă, să procedă — în interesulŭ țerii — chiar și prin ajutorulŭ legisla-

tivei cu tótă energia în contra agitațiunilorŭ, chiar cu pericolulŭ de a i se imputá că urmăresce scopuri antiliberale. Camera magnațilorŭ consimte cu cele díse de Tisza. In desbaterea specială Pronay observá, că elŭ nu pôte admite pasagiulŭ din adresă privitorŭ la convențiunea vamală și comercială, atătŭ din motive economice câtŭ și politice; din motive economice, fiindcă referințele economice ale celorŭ doué state suntŭ fórte diferite; din motive politice, fiindcă éráși se amână pentru unŭ timpŭ mai îndelungatŭ independența statului. Cu acestea s'au terminatŭ desbaterele, primindu-se proiectulŭ de adresă.

Revenindŭ asupra pasagiului din adresa Tisaiștilorŭ privitorŭ la relațiile esterióre ale monarhiei, „N. fr. Presse“ dice, că elŭ are scopulŭ de a exploata tácere mesagiului asupra întrevederii dela Skiernevice în modŭ specific maghiarŭ. Fără ca să le pese de situațiunea generală și de relațiile politice ale Austriei, Maghiarii o spunŭ pe față, că Ungaria nu voiesce amicitia Rusiei. Acésta, dice „N. fr. Pr.“ este o bravură de husarŭ ungrúscŭ, ce dovedesce nu numai că Ungurii se încredŭ fórte tare în sine, dér și aceea că n'au nici cea mai mică considerațiune față cu monarhia comună. Este unŭ réu serviciu ce-lŭ facŭ ei Austriei prin aceea că strigă în contra politicei rusofile. „N. fr. Pr.“ finesce prin a exprímá speranța, că d-lŭ Tisza se va strădui a corege lipsa de tactŭ a partidei sale cu ocaziunea desbaterei adresei.

„Pester Lloyd“ ia în apărare espresiunile din proiectulŭ de adresă, declarândŭ pe „N. fr. Presse“ de rusofilă și dicéndŭ, că vrea prietinia, dér nu alianța cu Rusia. Mai bine o nimeresce diarulŭ d-lui Falk când dice, că nu scie de ce felŭ este apropierea ce s'a sévărșitŭ între cele trei împărății la Skiernevice.

Comisiunea pentru comune din dieta boemă și-a terminatŭ consultările asupra propunerii lui Herbst, privitoare la delimitarea cercurilorŭ după naționalitatea populațiunei. In ședința de alaltaeri a dietei s'a împărțitŭ raportulŭ tipăritŭ, ce l'a făcutŭ membrulŭ comisiunei, deputatulŭ Facek. Comisiunea propune, ca dieta să decidă:

„In tóte acele casuri, când populațiunea de ceea séu de cealaltă naționalitate din cercurŭ judecătorești mixte-naționale va cere delimitarea pe basa limitei limbistice să se satisfacă cererei sale pe câtŭ se va puté și vorŭ ertá împrejurările geografice, economice și altele, prin aceea că se vorŭ împărți respectivele cercurŭ judecătorești, eventualŭ chiar prin formarea de noué cercurŭ. Orŭ când consiliulŭ guvernialŭ alŭ țerei va primi o asemenea cerere, elŭ va avé să introducă negocierile în modŭ prevenitorŭ punéndu-se în înțelegere cu guvernulŭ centralŭ c. r. pentru prezentarea proiectelorŭ de lege respective.“

Minoritatea de cincŭ voturi a comisiunei pentru comune a anunțatŭ unŭ votŭ separatŭ, pe care ilŭ va reprezentá în dietă raportorulŭ ei Dr. Herbst.

Nota, prin care cabinetulŭ vienezŭ aduce Porții a-minte de îndatoririle ce și-a luatŭ cu privire la căile ferate orientale și care o făcŭ atentă, că guvernulŭ turcescŭ, conformŭ convențiunii, până în 15 l. c. a trebuitŭ să subsemneze contractulŭ pentru terminarea căii ferate ce vine pe séma lui, a aflatŭ în Constantinople o primire multămitóre. După asigurările, ce le dá Pórta, se speréză în cercurile guvernamentale, că decumva terminulŭ de mai susŭ nu se va puté observá, totuși se va resolvá câtŭ mai curéndŭ în modŭ multămitorŭ și contele Kalnoky va fi în pozițiune, de a dá în delegațiunŭ declarațiunŭ în sensulŭ acesta.

Din Cetinje, capitala Muntenegruii, se anunță, că guvernulŭ muntenegrúnu a internatŭ pe toți insurgenții, cari au fugitŭ din Bosnia și din Herzegovina în Muntenegrú, în districtulŭ Dulcigno, din cauză, că acestŭ districtŭ este mai departe de vatra insurecțiunii.

Impreună cu acésta dispozițiune se publicá o ordinațiune, prin care se aviséză autoritățile muntenegrene, ca să predea pe fiecare autoritățilorŭ austriace, pe care l'arŭ aflá luândŭ parte la o răscolă, ce s'ar întâmplá la frun-

tariile Muntenegrului, séu la fruntariile țérilor administrate de Austro-Ungaria. In cauza acésta a semnalăi »Glas Crnagorca,« organul guvernului din Cetinje un articol, din care dăm și noi părțile principale. Se avisează mai întâi asupra greutăților guvernului muntenegru, de a corespunde tuturor recerînțelor îndreptățite, cărî i-s'au impus de marile puteri în urma pozițiunii sale celei noué internationale, în care a ajuns Muntenegru după congresul dela Berlin și că în urma acestora a fost spus de multe ori la neplăceri, de care pôte dá orice guvern, care voesce sé-și implinésca datoriiile față cu tradițiunile și sentimentele poporului. Austria s'a arătat față cu Muntenegru binevoitoare și bărbații de stat austriaci au trecut multe lucruri cu vederea față cu Muntenegru și le-a scusat din punct de vedere internațional. Guvernul principelui a luat măsuri seriose la fruntarie ca indiviții bănuți sé se depărteze de la fruntariile Bosniei, Herzegovinei și Crivosciei. Totu de odată a luat măsuri internându pe insurgenții fugiți în districtul Dulcigno. Guvernul principelui a luat aceste măsuri severe din considerațiunile intereselor celor mai mari ale principatului, pentru că așa cere pacea, progresul, ordinea și bunele relațiuni cu vecinul, care până acuma a arătat atâta bunăvoință și cordialitate și a sprijinit guvernul în toate năzuințele pentru progres și pentru dezvoltarea pacinică a principatului.

IMPARȚIREA ORIENTULUI.

»Journal des Débats« a primit din Londra o corespondență cu data de 7 Octomvre, care cuprinde interesante date despre ceea ce s'a pus la cale la Skiernevice.

Correspondentul dăce, că întâlnirea n'a avut de scop numai de a se indică și afirmă apropierea Rusiei de cele două imperii centrale, nici numai de a se înțelege asupra măsurilor ce s'ar lua în comun în contra anarchiștilor, ci cei trei monarhi au vorbit și despre situațiunea politică a Europei, despre cestiunea Egiptului, despre diferitele faze prin care ea ar puté trece, precum și despre atitudinea ce ar avé s'o observe cei neutri în diferitele ipoteze prevédute.

Cele ce a scris »Nordd. Allg. Ztg.« sunt esacte și correspondentul are motive de a le crede, căci cei trei cancelari n'au putut petrece două ore împreună, fără a vorbi de situațiunea actuală a Europei și mai cu seamă de afacerile coloniale. »Nordd. Allg. Ztg.« care e organul cancelarului, adaugă chiar, că decă Anglia ar scie ce s'a vorbit la Skiernevice, n'ar avé decât sé se felicite.

Mai importantă pentru statele din Orientul european, este cestiunea Balcanilor, despre carea se vorbește că s'a discutat în Skiernevice luându-se o înțelegere comună, de a se face modificări în situațiunea provinciilor dunărene și prin urmare o modificare a tratatului din Berlin. După informațiunile ce le are correspondentul, scirile publicate în acéstă privință de »Pall Mall Gazette« sunt perfect de exacte. Éta cum se exprimă diarul engles:

»Scopul întevederii din Skiernevice, dăce un corespondent rus bine informat, a fost menținerea statului quo și adoptarea măsurilor în contra revoluțiunii universale. Cătu pentru statul quo, un lucru e sigur: nu se va permite Austriei sé ocupe Serbia. Acéstă ocupațiune s'ar consideră ca o ruptură a înțelegerei; dar i se permite sé-și aneceseze Besnia și Hertogovina. De altă parte unirea Bulgariei cu Rumelia orientală nu trebuie sé se considere ca modificându sta-

tul quo. Mai sunt apoi și alte cestiuni, precum rectificarea granițelor Muntenegrului ș. a. Decă vr'odată Austria ar merge spre Salonic, Rusia va ocupa Dardanelele, Anglia va lua Egiptul, ér Francia Tripolisul.»

»Pall Mall Gazette,« reproducându aceste informațiuni, adaugă de la sine:

»Isvorul de unde ne vin aceste informațiuni nesilescu sé le dăm mai multă atențiune decum dăm de regulă revelațiunilor relative la deliberările secrete ale potentațiilor continentului. Noi credem că e adevărat, cumcă Austria a primită cartă liberă în Bosnia și Hertogovina, cu condițiunea expresă, ca sé nu trimetă nici măcar un singur om în Serbia, și cu condițiunea generală — despre care ne temem că nu e așa de precisă cum ar trebui sé fie — că ea nu se opune unirei Bulgariei cu Rumelia orientală. Putem crede și aceea, că cei trei împerați au vorbit despre împărțirea ulterioară a Balcanilor și că Țarul a dat a înțelege aliaților séi, că decă Austria trebuie sé mērgă la Salonic, acéstă se va face cu prețul ocupării Dardanelelor de către Rusia.»

SCIRILE ȚILEI.

Ni se scrie din Lugoș, că la 17 Octomvre st. n. la órele 3 după emēđi se va pertractă protestul înmănat din partea Boesianilor în contra alegerii lui Ladislaw Tisza, care s'a proclamat deputat cu 6 voturi mai mult în contra avocatului și candidatului Coriolan Brediceanu. Pertractarea e publică în dietă, și cauza e încredințată comisiunei judiciare a II-a.

—0—

Din Năsēdú ni se comunică:

»Societatea de lectură »Virtus Romana Rediviva« a junimei studiose din gimnasiul românesc greco-catolic din Năsēdú s'a constituit pre anul scolastic 1884/5 astfel: Conducător al societății s'a designat d. profesor Dr. Constantin Moisil. Președinte: Cassiu Maniu, stud. în cl. VIII. Vice-președinte: Gabriel Preocup, stud. în cl. VII. Notar: Octavian Harșană stud. în cl. VIII. Casar: Augustin Botiu, stud. în cl. VIII. Bibliotecar: Gabriel Telégă, stud. în cl. VII. și Controlor: Iosif Filipan, stud. în cl. VII.»

Din însărcinarea comitetului **Cassiu Maniu.**

—0—

Preotul reformat din Tergu-Mureșului, Dr. Ludvig Tolnay, care bătuse pe stradă pe un profesor, în urma plângerei făcută în contra-i a fost suspendat din post.

—0—

»W. Allg. Ztg.« anunță, că în afacerea reînființării Academiei Iosfine ministerul de război va convocă în curēndu o anchetă, la care vor fi invitați și bărbați speciali din Ungaria, și profesori de la universitatea din Pesta.

—0—

S'a vorbit, Țilele trecute, despre arestarea d-lui C. Mitilineu, fost secretar al 2-lea la legațiunea română din Roma. Faptul érá adevărat, dăce »Națiunea.« D. Mitilineu a fost ținut la dispozițiunea judecatorului de instrucțiune până alaltăeri diminețá, când a fost pus în libertate. Ca motiv al acestei arestări se dá de unii, cari se cred bine informți, cererea făcută din Roma, unde fostul secretar al legațiunei érá dator o sumă óre-care de bani, pentru care garantase dēnsul.

—0—

Archiepiscopul din Neapole a trimis pentru nenorocii din Catania cea mai frumoasă cruce a sa de la pept. Mai mulți locuitori bogăți cataniani au deschis

o listă de subscripțiune, pentru ca în numele arhiepiscopului sé impartă 2000 franci la cei nenorociți și sé trimetă crucea îndēret.

—0—

»Kreuzztg.« comunică scirea — cu greu de cređut — că reședința Italiei se va strămută dela Roma la Florența.

—0—

Se telegrafiază din Constantinople, că Mitropolitul din Darcos, Ioachim, a fost ales patriarch ecumenic.

—0—

Din Bruxela se scrie, că în Senzeiles, provincia Namur, poporul a scos afară din sala de ședințe pe consilierii cuminali și i-a bătut binișor, fiindcă au dispus desființarea școlei de fete de acolo. Apoi au jefuit casa preotului și numai după o energică intervenire a gendarmeriei s'a putut pune capétu invălmășei.

DIN COMITATULU HUNIADÓREI.

Deva, 13 Oct. 1884.

Domnule Redactor! — In fuga mare, până a nu se închide posta viu a vé dá o schiță despre decursul congregațiunei de éri dela noi.

Congregațiunea de éri (12 Oct.) a fost pentru noi o nouă dovadă, că guvernul actual a jurat sé ne nimicésca. O mână de Unguri dispun în comitatul Uniadórei mai réu de cât în vremile iobăgiei, fără nici o considerare la poporul român.

Avea sé se alégă un fiscal comitatensú (advocat al comitatului). La restaurarea din anul trecut a fost candidat Dr. Petco și a cădút. De o pactare cu Ungurii acum nici pomana. Românii s'au săturat de pactare la alegerile trecute municipale, ér Maghiarii sunt ađi cu mult mai îngâmfați, decât ca sé stea la vorbă cu noi. Astfel s'a ales de fiscal cu aclamare Lazar György, care în érna trecută a fost candidat de vice-comite și a cădút, bānuit fiind c'a pactat cu Românii. Noi nu am candidat, căci n'am voit a í espusí la cādere sigură.

De pretori s'au ales: 1. In cercul Bradului, Olivier Krasznay, fost vice-notar la comitat, un om tēnérú fără praxă, fără studii seriose — un dandy scāpătat și candidat de însărcinător (sunt multe fete maghiare, cari așteptă pețitori cu plată bună). 2. La Petroșeni s'a ales Artur Hollaky, la restaurare ales de pretor în cercul Baia de Crișú (totu acele însușiri ca Krasznay — protegiat asemenea din cause de căștoria). — La postul din cercul Bradului au fost candidați și trei Români Alexandru Herbay sub-pretor la Baia de Crișú și oficiant de vr'o 30 de ani, — apoi Românul rētcitor dela Lugoș Ladislaw Oityán, — care chiar acuma și-a măritat o fată după un Ungur încarnat, și George Nandra, subpretor în cercul Iliia, acesti din urmă nu au căpătat nici un vot, — A. Herbay a căpătat 60—70 voturi, ér Krasznay la 120—130 voturi.

In comisiunea candidatore nu s'a ales nici un Român, și nici comitele nu a numit vre-unul ceea ce până acuma nu s'a mai întemplat.

In comisiunea administrativă și in alte două comisiuni încă nu s'a ales nici un Român. Scurt! Maghiarii dela noi astăđi nu mai au nici o considerațiune, și nu mai vor sé scie de noi nimic. In astă stare, vé putei închipui, cătu este de grea lupta noastră, că ómenii s'au obosit și s'au scārbit și pe toți ne-au cuprins griji de viitorul ce ne așteptă.

Dér nunc venio ad fortissimum.... Scii că am

F O I L E T O N Ū.

Inflința limbei grece asupra dezvoltării cuvintelor și asupra literaturii limbei latine.

(Urmare)

Vedem dérá, că chiar și în compozițiuni există consonanță și că tóte aceste cuvinte nu se mai află în forma lor primitivă, dură, țapēnă, greoia, neindemānatică, ci erau fluente, volubile, rămurite, ba chiar variabile în tótă privința. *) Ambele limbi urmēză după aceeași legé de formațiune.

Limba latină a avut din capul locului, ca și cea greacă, trei genuri, cu tóte că mai târziu a primit la mai multe adiective forme de doué genuri. Varietatea formelor de trei genuri s'a dezvoltat și la pronumele demonstrativ: o, a, o séu o, u, o séu us, a, um (os, a, ov) séu (cu deosebita sale întărituri) tus, ta, tum, dus, da, dum etc. Totu asemenea s'au dezvoltat deosebit și formele de număr (i, ae, a, is, es etc.) la finea cuvintelor.

*) Comp. G. Curtius: Sprachvergleichende Beiträge, tom. I, pag. 4. — Mulțimea formelor a fost gata în marea grupă de limbi, mai înainte de a se desbină singuratecele membre.

5. Modul idiomului latin de a formă diminutive în ulus, ula, ulum a trebuit sé fie usitat și de idiomul (latin) primitiv, pentru-că în limba greacă de mai târziu s'au mai păstrat urme despre acéstă, ca: νεφέλη (cu nebula negură), δάκτυλος (cu digitulus deget), σκόπελος (cu scopulus stāncă) ș. a. In decursul timpului idiomul grece a lăpădat atari forme, pe când cel latin le-a păstrat până în Țilele noastre.

Fiind-că vorbirea, mai ales în început, când limba érá încă séracă, nu avé o copă mai mare de cuvinte, érá numai o indigitare, o arētare la obiectele séu lucrurile, cari trebuiau sé fie însemnate. Pronumele nu numai că a trebuit sé se fi format, ci sé se fi și dezvoltat diferit. Astfel ni se înfățișeză pronumele demonstrativ ca sufics în deplină consonanță cu cel grece, de unde putem conchide ceea-ce am mai enunțat la un loc, că latina de mai târziu a avut acea însușire particulară din capul locului ca o zestre dela muma-sa, dela idiomul pelasgo-grec. Sé comparăm: Y*) δεμ, δόμος, domus casă, Υγυ, ζυγόν iugum jug, Υφυ, φυγή fuga fugă, ἀγαμαι, ἀγαός și aveo, avidus doresc ferbinte, lacom, ἀγαπητός și ama-tus iubit, a-

*) Semnul Y s'a adoptat de filologi pentru ca sé nu se repete cuvēntul rădăcină și însemneză séu mai bine este întrebuințat pentru cuvēntul arētat.

mat, ἄραρος hilarus vesel, ἀκρος acer (in loc de acerus forte înalt) ager etc. Dacă este vre-o diferență între formele latine și cele grecesci, apoi aceea provenit numai de acolo, că sunetele grele de pronunțat séu necomode s'au lăpădat séu s'au slăbit, ori s'au schimbat, introducēndu-se altele noué, ca: χαρῆς gratus mulțamitor, γλαβυρός glaber cojit, νελεδίτ, ἐλεύτερος liber (arch. loeber) liber, νέος novus nou, πλεος plenus plin, etc. Terminațiunea adjectivală-ός este în latina mai rară, s. e. afer, african, african, aperio, apricus atins de sóre, foc, foc foc, vatră.

La adjective s'au dezvoltat forme pentru deosebire, împărțire, dualitate, contrast, ordine succesiune, comparațiune, și adecă: 1) în tera séu înmuat în ter, cărei forme îi corēspunde pe deplin terminațiunea grecescă τερος, τέρα, τερον, precum: δεξτερος dexter drept, ἀριστερος (dela ἀριστος) sinistru (dela sinus) stāng, ἕτερος ceterus celălalt (celălalt altu), πότερος uter (cu negațiunea pusă înainte ne- care din doi, δευτερον iterum érá (comp. și alter, ulter, ulter!), ἡμέτερος și νοίτερος noster nostru, ὑμέτερος și σφώτερος voster, vester (comp. σφέτερος, ἐξάτερος, πρότερος), vostro, ὑστερος posterus următor, ὑπέρτερος, πλεσιότερος, ὑπέρτερος): și 2) in τός și tus,μός și tu, πρώτος primus prim, întâiu, ἕβδομος se...

presentată o propunere în cauza limbii române dela școlile reale. Vă alătură un exemplar spre publicare. — Comisiunea permanentă a recomandată adunării ca să nu o primască sub cuvânt, că s'ar intenționa o schimbare de lege, că limba română se propune (da, dér cum și prin cine și câte ore?) și alte verși și uscate.

D-lu George Secula, apărându propunerea petenților, într'o pledare ascultată cu încordată atențiune, într'o limbă forte alasă și cu doveși neresturnabile, a pus în uimire chiar și pe străini. — Discursul escelent, pledarea aceea serioasă, ușoară și elegantă a amuțit pe contrari. — O adencă tăcere a urmat. — Primul orator contrar Dr. Solyom Fekete (care ține de soția o nepoată de episcopii român) întrun limbaj vulgar, fără logică și plin de patimă silită a-o ascunde, nu a avut altă motiv de combatere, decât, că Românii vor „extra-wurst,“ ipsisima verba, apoi a trecut la suspiționări.

Ei dér protopopul I. Rațiu i-a răspuns asemenea moderat și cu aspru sarcasm, făcându atenți pe Maghiari, că rōta sorții se în schimbă, ér lui Solyom, că Jidovii încă au judecatu pe Christos numai din motivul, că ei au avut lege — după care a trebuit să fie răstignit.

Reflecșiunile protopopului Rațiu asemenea i-au cătrănit pe Maghiari, dér nu i-a ripostat, decât Teglas Gabor, directorul școlii reale (ginerele unui fostu tribun Candin Boila, alias Hedvéyi, a căruia fiu a fostu pădurar la Blașiu, dér numai cu sofisme gōle; în urma nou alesul Hollaky, dreptu mulțămire pentru voturile ce le-a căpătat, a vorbit și el câteva verși-uscate.

Propunerea noastră s'a respins și noi ne-am depărtat forte amăriți în sufletul nostru.

Eată reprezentațiunea noastră de care v'am vorbit mai sus:

Onorabilă Representanță!

Atât onorabilei Representanțe, cât și tuturor locuitorilor din întregu comitatul este de deplin cunoscut, cum pe la anul 1871 prin contribuiri benevole, apoi prin arunciri și unele ajutōre din partea guvernului statului, cu înalta autorisare, sub patronajul și suprema inspecțiune a ministerului de culte și instrucțiune publică s'a datu ființa școlilor reale din Deva; este de deplin știut, că Românii, cei mai numeroși locuitori ai acestui mare comitat, îndată la început, numai sub aceea strictă condițiune și-au dat totu posibilul lor sucursu material și moral spre realizarea scopului de sub întrebare, decât studiele în menționatul institut de învățământ se vor propune cel puțin în cursuri paralele.

Va fi, credem noi, cunoscut și aceea, că la compunerea planului de învățământ, nu numai nu s'a tinut cont de cursurile paralele, — în limba română și maghiară, — ci pentru studiul limbii și literaturii române nu s'a stabilit nici măcar catedra ordinară în mod obligatoriu; decât s'a sistemizat cu multă ușurință și în necunoștință de cauză o catedră extra-ordinară, carea după o durată de vr'o 3—4 ani a încetat cu desăvârșire.

Deci, în considerarea acestora în 24 Octomvre 1881 33 locuitori români din Deva, mai târziu în Martie 1882 333 Români din întregu comitatul — între cari și subscriși, — în două rânduri pre lângă luarea în considerațiune a bunăvoinței Ilustrității Sale domnului comite suprem, am înaintat Escelenței Sale d-lui ministru de culte și instrucțiune publică două reprezentațiuni, în cari cantându pe simțul de dreptate și de legalitate alu înaltu aceluia-și domn ministru, cu totu respectul ne-am rugat: „să binevoiescă a ordonă cu posibila urgență sistemizarea catedrei de limba și literatura română ca studiu obligatoriu pentru toți elevii, cari frecventază acele școle, astfel încât, în decursul celor 8 ani, să se propună și termine: gramatica, stilistica, poetica și literatura limbii române și a numi unu profesor român deplin calificat; éră pentru a se puté satisface tutu-

roru cerințelor în acestu respect, a dispune propunerea limbii și literaturii române cel puțin în 18 ore pe săptămână, anumit: în 1-a și a 2-a clasă câte 3 ore; éră în celelalte 6 clase câte 2 ore pe săptămână: amintind, că limba maghiară la acelu institut se propune în 28 ore pe săptămână, deși ea este totodată limba de propunere a tuturor celorlalte studii.“

În cele două reprezentațiuni memorate, ne-am silitu a desluși cestiunea din toate punctele de vedere, provocându-ne și la planul de învățământ pentru școlile reale din totă țera, stabilit prin însuși desu laudatul ministru, încă în anul 1869, în carele ca studiu obligatoriu se sistemizează și limba maternă a locuitorilor în masa mai mare din provincie, unde este șola. Am citat și-i relativ din legea despre egala îndreptărire a naționalităților; am pus în vedere toate posibilele motive, ba chiar și înlesniri financiare încă am pus în prospectu.

Și credeți d-vōstră, că această justă pretensiune a celor 333 de Români, din acestu comitat a fostu băgată în seamă? Nu, ci din contră, toate au fostu relegate la starea de mai înainte; adecă am fostu avisați la dispozițiunile făcute de antecesorul Escelenței Sale în ordonanța emanată în 1871 Nr. 24,752; prin carea studiul limbii române a fostu sistemizat în modu extraordinar, fără profesor, cu două ore pe săptămână. Ba ce e mai mult, a doua reprezentațiune a noastră, provăduată cu 333 de subscriși, nici barem pentru archiva statului n'a fostu reținută, ci rătrimisă petenților, ca nici măcar urmă să nu se mai afle despre o justă cerere a Românilor în archiva statului, pe carea aflăm cu cale a o aclude aci, ca să se convingă și onorabila reprezentanță despre adevărul celor cuprinse în ea.

Nu putem trece mai departe, fără a aminti la acestu loc, că vedându noi atunci, cum studiul limbii române va fi și pentru viitoru tractat ca mai înainte: prin o petițiune înaintată directoratului școlilor reale și prin alta subșternută deadreptul Escelenței Sale d-lui ministru, am stăruit, că și până când va urmă înființarea catedrei ordinare ca studiu obligatoriu, cel puțin de profesor să fie instituit unu individ calificat din limba și literatura română.

S'ar păre de unu ce paradosu și neverosimil, că și această cerere a fost respinsă și încă cu ore-care indignațiune exprimată din partea d-lui ministru, dîcându în ordonanța sa dela 20 Septemvre 1882 Nr. 29,650 că „nu pōte concede petenților influința de candidare, cădându acesta în competența organelor didactice;“ și totodată a fostu instituit de profesor extraordinar de limba română Nagy Géza, și după depărtarea acestuia din Deva, Soos Antal; acestu din urmă, profesor la preparadua de stat din Deva. Așa dară aceste numiri au fostu făcute în urma candidării înaintate de organe didactice dela acele școle.

Spre ilustrarea celor înșirate mai sus, suntem datorii a aminti și aceea fatală împrejurare, că în 1882 pentru studiul limbii române s'au însinuat, aproape toți elevii români dela școlile reale, în buna speranță că se va institui unu profesor cunoscător de limba și literatura română; éră în anul 1883, din 28 elevi români, nu s'au înscris, decât numai 5, și: cinci înși. Acesta se pōte dovedi cu programa emisă de corpul profesoralu alu insitutului despre decursul acelor doi ani.

Și acesta s'a întâmplat din motivul, că înși-și elevii au vedut, că nu pot învăța dela unu profesor, care însuși nu știe.

Prin urmare, această vitregă tractare nu numai a umplut de întristare inimele tuturor Românilor, ci ea a pus în mirare, chiar și pe mulți dintre cei mai buni Maghiari de aici și nu credem, că se va află măcar unu între membrii onorabilei reprezentanțe, carele — în cunoștință de cauză, — să fie mulțămît cu memoratele dispozițiuni.

Dreptu aceea, convinsi fiindu de buna intențiune a onorabilei reprezentanțe, pe basa motivelor mai sus înșirate, ne luăm voia a ruga cu totu respectul pe onorabila reprezentanță, ca pe lângă accluderea reprezentațiunei celor 333 și a tuturor actelor relative la înființarea școlilor de sub întrebare, să binevoiască a enunția prin concludu:

Vedându-se și simțindu-se imperativa necesitate pen-

tru înființarea catedrei ordinare de limba și literatura română la școlile reale din Deva;

Considerându, că Escelența Sa d. ministru de culte și instrucțiune publică, nici la repețiata cerere a Românilor din acestu comitat nu s'a aflat îndemat a sistemiza catedra de sub întrebare; se decide, să se facă o reprezentațiune detaiată în cauză, adresată camerei deputaților cu rugarea, să se ordone ministruului respectiv, ca acesta numai decât și încă în decursul anului curent, să sistemizeze catedra de limba și literatura română la școlile reale din Deva, ca studiu obligatoriu pentru toți elevii frecvenți, cel puțin cu 18 ore pe săptămână, éră profesor să fiă numit unu individ cu deplină calificățiune.

Cu totu respectul fiindu.

Deva, 23 Septemvre 1884.

Ioane Papiu. m. pr. George Secula m. pr. Dr. Lazaru Petco. m. pr. F. Hossu Longinu. m. pr.

DIVERSE.

Unu monstru. — În ziua de 12 Septemvre curent, Maria, soția lui Ionu Văscăneanu, din comuna Fărcășani, județul Romanu, a născut mai înainte de timp, unu copil mort de sexu bărbătescu, și în ziua de 17 a mai născut altu totu mort, alu căruia sexu nu s'a putut cunōce, fiindu în lungime numai de unu deget, cu gura ca de căne, cu urechi ca de pește și cu o codiță mică. Lăzu se află în deplină sănătate.

Câte patrii au Bavaresii? — La această întrebare răspunde unu țiarist din Berlinu, care s'a întors de curându din München, ducându cu sine în Berlinu unu tencu de țiare ce apară în capitala bavaresă. Aceste țiare sunt intitulate: unu „Patria bavaresă,“ țiaru clericalu prusofagu; altu „Patria germană,“ organu alu artei, sciinței, înaintării gastronomiei și alu hēbēcuciei clasice superioare; alu treilea „Cealaltă Patriă,“ organu întemeiatu în contra celui clericalu de mai sus, dar urmăresce și elu tendințe antiliberales; alu patrulea „Cu totu cealaltă Patriă,“ organu îndreptat în contra vechilor ultramontan; alu cincelea „Adevărata Patriă,“ organu pentru interesele locale. Toate aceste țiare esu în același format și în același oraș!

De ce s'a ocupat Bosnia și Herțegovina. — S'au adus diferite motive și s'au discutat în toate chipurile acestu faptu istoricu. În să toate acestea nu pré le înțeleg populațiunea din Herțegovina, care a și reușit a găsi unu nou motivu pentru ocuparea acelor provincie. Despre acesta „Bosnische Post“ relată următoarele: „Impăratul Austriei și Sultanul jōcă împreună cărți — nu se știe unde — și Franzu Iosif neavându noroc a pierdut mai multe milioane. Sultanul fiindu nemăsurat de bogat, încatu nu i pasă de o așa bagatelă ér împăratul Austriei fiindu sēracu și neputendu plăti milioanele, cei doi suverani s'au înțelesu, ca împăratul Austriei să ocupe Bosnia și Herțegovina, să facă pace acolo, să construiască linii ferate, șosele forturi, etc. până ce se va cheltui acea sumă de mai sus, apoi provinciile voru trece iarăși sub domnia Sultanului.

MUSICA.

La Timișoara a apărut de curându o compozițiă pentru piano „Ilustrațiune Română,“ fantasiă briliantă despre teme naționale de Carolu R. Karasz. Venitul curat e destinat scopurilor culturale ale reuniunei de lectură română diu Timișoară. — Piesa este forte bine aranjată și cu efect, și nu putem decât a o recomanda publicului musicalu. Prețulu pentru Austro-ungaria e 1 fl. 20 cr. pentru România 3 fr,

Editoru: Iacobu Mureșianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureșianu

septim, alu șeptelea, δέκατος decimus decim, alu decelea, τέταρτος quartus (în locu de quequartus) alu patruea; mai departe: ultimus, summus cu forma lungită sinus: centesimus, millesimus, maximus (în locu de maesimus); deaici vine forma latină de superlativ ultimus seu issimus. Forma latină de comparativu coresponde celei grecesci în ὡν, ἰων.

Ambele limbi au o reduplicățiune adjectivală, substantivală și verbală comună, care-și are cauza primitivă parte în usul celu desu alu unui și aceluiași sunet, parte în nisuița omului de a întări noțiunile: πορφύρα purpur (dela πύρ focu), porfiru, purpuru, μάρμαρος marmor seu marmor (dela μάρω lucescu, scilicet, μάρμαρω, μαρμαίρω) marmoră seu marmoru, βάρβαρος barbarus barbaru, ὀλοῦζω ululo urlu, πιπίω pipio pipiescu, κίκκος cicer mazere, κόκκος cucus cucu, κούπα upupa pupăza, κύκνος ciconia cocostărcu.

Ar urmă acuma să espună seu să dezvoltă declinațiunea și conjugățiunea. Dar fiind-că acestea s'au dezvoltat în latina ceva mai nedependentă de cea greacă și prin urmare și aci putem constatā numai rudire*) mai

mare și și o influință de totu mică a limbii grece asupra celei latinesci, trecem la partea seu periōda II să vedem, dacă vomu puté constatā acolo o influință grecescă asupra dezvoltării cuvintelor și asupra literaturii limbii latine.

Periōda II.

Acesta începe cu înălțarea Romei în fruntea confederațiunii latine și duréză până la începutul activității literare a Romanilor, cam până pe la finea rēșhoiului antaiu punicu, seu cam dela anul 570 până la 241 a. Chr. Înca pe la sfērsitul periōdei precedente Roma pāsise, după cum vedem din scirile, ce le aflăm despre densa, în fruntea Latiiului prin puterea ei, ce creșcea mereu. — Acuma ea începe a dá tonul, a domni și în afară nu numai prin puterea-i internă, ci și prin cultura și prin dezvoltarea limbii. Isvōrele ce le avem din seu despre periōda acesta sunt mai fluente ca cele din cea precedentă, dar sunt numai romane.

Spre a vedé, dacă în decursul periōdei acesteia se manifestă vre-o influință specifică grecescă asupra dezvoltării seu formării cuvintelor limbii latine (căci despre o influință grecescă asupra literaturii limbii latine în periōda acesta încă nu pōte fi vorba), voiu urmări împreună cu istoria limbii latine și pe a poporului latinu.

melor și a cantității cuvintelor printr'o proporțiune aritmetică și adecă: afinitatea limbii latine se are la limba greacă ca 7:9. Cu alte cuvinte din 90 de cuvinte grecesci 70 sunt rudite cu corespondētoarele lor latinesci.

Acesta trebuie a se face neapărat, fiind-că dezvoltarea limbii preste totu, dacă nu în toate casurile, dar în cele mai multe, este condiționată de dezvoltarea poporului, ce o vorbește, în privința materială, politică, militară și socială.

După ce Roma, din cauzele menționate mai înainte, se înălțase în fruntea confederațiunii latine sub ambițiosul rege, Serviu Tului, ea câștigă preponderanță asupra tuturor cetăților latine, prin urmare asupra întregului Latiu. Ea deveni așa dară domnitōrea poporului latinu.

Procedura ei politică și preponderanța, care creștea ce e dreptu încetu, dar mereu, deveni cu timpul și limbistică; pentru că înaintarea și mișcarea poporului romanu în direcțiunea aceea a adus cu sine și propagarea limbii și o făcu pe acesta să dea tonul în întregul Latiu, va să dîcă să devină limba universală a Latiiului.

(Va urma).

RECTIFICARE.

În foiletonul din Nrul 183, pag. 2, columna 3, rândul 13 de sus se cetescă οίκος în locu de άκος. — În foiletonul din Nrul 184, pag. 2, columna 1, rândul 9 de sus se cetescă οίκος și μέλ: în locu de άκος și μέλα.

*) Considerându probele de cuvinte și de forme aduse până aci și câte se mai pot aduce, credu a nu greși, decât voiu înfățișă faptul, de afinitate alu limbii latine cu cea greacă în privința for-

Cursul la bursa de Viena

din 15 Octomvre st. n. 1884.

Rentă de aur ungară 6%	123.—	Bonuri croato-slavone	100.—
Rentă de aur 4%	93.15	Despăgubire p. dijma de vin ungar	98.15
Rentă de hârtie 5%	88.75	Imprumutul cu premiu ungar	114.50
Imprumutul căilor ferate ungare	142.75	Losurile pentru regulara Tisei și Segedinului	115.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostii ung. (1-ma emisiune)	96.80	Renta de hârtie austriacă	80.90
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostii ung. (2-a emisiune)	119.—	Renta de arg. austr.	82.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostii ung. (3-a emisiune)	103.25	Renta de aur austr.	103.15
Bonuri rurale ungare	100.50	Losurile din 1860	134.75
Bonuri cu cl. de sortare	99.50	Acțiunile băncii austro-ungare	859.—
Bonuri rurale Banat-Ti-mișu	99.25	Act. băncii de credit ungar	282.50
Bonuri cu cl. de sortare	99.75	Act. băncii de credit austr.	288.—
Bonuri rurale transilvane	100.—	Argintul — Galbini împărătesc	5.70
		Napoleon-d'ori	9.69 1/2
		Mărci 100 imp. germ.	59.80
		Londra 10 Livres sterline	122.10

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 2 Octomvre st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump.	vënd.
Renta rom. amort. (5%)		
convert. (6%)		
Impr. oraș. Buc. (20 l.)		
Credit fonc. rural (7%)		
" " " (5%)		
" " " (7%)		
" " " (6%)		
" " " (5%)		
Banca națională a României	1390	1408
Ac. de asig. Dacia-Rom.	368	372
" " " Națională	241 1/2	
Aur	6%	6.15%
Bancnote austriace contra aur		

Cursul pieței Brașov

din 16 Octomvre st. n. 1884.

Bancnote românesce	Cump.	9.06	Vënd.	9.07
Argint românesc		9.—		9.05
Napoleon-d'ori		9.66		9.68
Lire turcesce		10.92		10.98
Imperiali		9.90		9.94
Galbeni		5.65		5.68
Scrisurile fonc. » Albina		100.—		101.50
Ruble Rusesci		122.—		123.—
Discontul		7—10 % pe an.		

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturii.)

Conspectul operațiunilor institutului

de credit și de economii „ALBINA“ în luna Septemvre 1884.

INTRATE.

Numărul din 31 August 1884	fl.	44480.06
Depunerii	„	93488.44
Cambii răscumpărate	„	276524.95
Imprumuturi ipotec. și alte imprumuturi	„	75308.36
Interese și provisiuni	„	17486.48
Fondul de pensiune	„	40.50
Monetă vëndută	„	87367.77
Conturi curente	„	66300.24
Diverse	„	2342.84
	fl.	663339.64

ESITE.

Depunerii	fl.	99590.54
Cambii escomptate	„	276448.19
Imprumuturi ipotec. și alte imprumuturi	„	52349.86
Interese pentru depunerii	„	478.90
Contribuțiun și competența	„	22.21
Salarie și spese	„	1960.66
Monetă cumpărată	„	89581.88
Conturi curente	„	83501.78
Diverse	„	679.66
Saldo în numărul cu 30 Septemvre 1884	„	58725.96
	fl.	663339.64

Sibiu în 30 Septemvre 1884.

Visarion Roman m. p.
Directorul esecutiv.

Iosif Lissal m. p.
Comptabil.

Mersul trenurilor

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a călei ferate orientale de stat reg. ung.

Predeal-Budapesta					Budapesta-Predeal					Teiuș-Arad-Budapesta					Budapesta-Arad-Teiuș.				
	Tren de accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane		Tren de persoane	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus		Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus		Tren de persoane	Tren omnibus		
Bucuresci	7.15	—	—	—	Viena	8.25	8.35	3.30	8.00	Teiuș	2.39	9.50	8.20	8.25	8.35	Viena	8.25	8.35	
Predeal	1.09	—	—	3.50	Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47	Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10	8.00	6.55	Budapesta	8.00	6.55	
Timișu	1.33	—	—	10.15	Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36	Vințulu de jos	4.04	11.09	—	11.14	12.28	Szolnok	11.14	12.28	
Brașov	2.06	—	—	10.50	P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09	Șibot	4.35	11.43	—	3.35	5.30	Arad	3.35	5.30	
Feldióra	2.16	6.30	5.45	—	Oradea mare	4.11	5.13	3.20	—	Orăștia	5.02	12.13	—	4.00	6.20	Glogovaț	4.00	6.20	
Apatia	2.44	7.09	6.28	—	Várad-Velenceze	4.21	9.37	3.25	—	Simeria (Piski)	5.44	1.22	—	4.16	6.39	Gyorok	4.16	6.39	
Agostonfalva	3.03	7.41	7.07	—	Fugyi-Vásárhely	4.29	9.45	—	—	Deva	6.05	1.48	—	4.47	7.19	Paulișu	4.47	7.19	
Homorod	3.18	8.09	7.42	—	Mező-Telegd	4.40	9.59	—	—	Branicica	6.34	2.21	—	5.02	7.39	Radna-Lipova	5.02	7.39	
Hașfaleu	3.51	8.53	8.51	—	Rév	5.02	10.28	3.56	—	Ilia	7.01	2.54	—	5.25	8.11	Conop	5.25	8.11	
Sighișora	4.51	10.18	10.52	—	Bratca	5.46	11.41	4.31	—	Gurasada	7.15	3.09	—	5.57	8.49	Bérvova	5.57	8.49	
Elisabetopole	5.11	10.55	11.56	—	Bucia	6.09	12.15	—	—	Zam	7.49	3.48	—	6.18	9.18	Soborșin	6.18	9.18	
Mediașu	5.39	11.36	12.43	—	Ciucia	6.28	12.48	—	—	Bérvova	8.32	4.37	—	7.11	10.27	Soborșin	7.11	10.27	
Copșa mică	6.00	12.11	1.23	—	Huedin	6.52	1.48	5.28	—	Bérvova	9.19	5.30	—	7.48	11.18	Zam	7.48	11.18	
Micăsasa	6.29	12.35	2.07	—	Stana	7.32	3.21	6.01	—	Conop	9.40	5.58	—	8.22	11.57	Gurasada	8.22	11.57	
Blașu	7.02	1.29	3.06	—	Stana	7.51	3.54	—	—	Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24	8.40	12.27	Ilia	8.40	12.27	
Crăciunel	7.38	2.26	4.15	—	Aghiriș	8.12	4.34	—	—	Paulișu	10.32	6.56	8.41	9.02	12.57	Branicica	9.02	12.57	
Teiuș	7.55	2.48	4.44	—	Ghirbău	8.24	4.52	—	—	Gyorok	10.48	7.15	9.01	9.32	1.45	Deva	9.32	1.45	
Aiud	—	3.12	5.10	—	Nedeșdu	8.38	5.11	—	—	Glogovaț	11.17	7.48	9.30	10.12	2.58	Simeria (Piski)	10.12	2.58	
Uiora	8.24	3.36	5.47	—	Clușiu	8.57	5.40	7.08	—	Arad	12.32	8.05	9.45	10.47	3.46	Orăștia	10.47	3.46	
Cucerdea	8.48	4.10	6.38	—	Apahida	9.23	6.00	7.18	—	Szolnok	12.00	8.45	6.10	11.14	4.20	Șibot	11.14	4.20	
Ghirișu	—	5.39	8.51	—	Aghiriș	9.50	6.29	—	—	Budapesta	4.09	2.10	7.27	11.46	5.06	Vințulu de jos	11.46	5.06	
Apahida	10.08	5.59	9.18	—	Cucerdea	12.12	9.58	—	—	Viena	7.44	6.40	—	12.21	6.15	Alba-Iulia	12.21	6.15	
Clușiu	10.18	6.28	8.00	—	Uiora	12.19	10.07	—	—	Teiuș	6.20	—	—	12.53	7.00	Bucuresci	12.53	7.00	
Nedeșdu	—	6.54	8.34	—	Vințulu de sus	12.19	10.07	—	—	Arad-Timișora						Simeria (Piski)			
Ghirbău	—	7.10	8.59	—	Aiud	12.45	10.42	9.17	—							Petroșeni			
Aghirișu	—	7.25	9.35	—	Teiuș	1.15	11.32	9.40	—										
Stana	—	7.49	10.16	—	Crăciunel	1.44	12.03	—	—										
Huedin	11.33	8.11	11.04	—	Blașu	2.00	12.24	10.12	—										
Ciucia	12.06	8.52	12.17	—	Micăsasa	2.34	12.43	—	—										
Bucia	—	9.11	12.47	—	Copșa mică	2.52	1.22	10.45	—										
Bratca	—	9.29	1.21	—	Mediașu	3.27	2.24	11.07	—										
Rév	12.51	9.52	2.05	—	Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	—										
Mező-Telegd	1.21	10.27	3.08	—	Sighișora	4.50	4.17	12.15	—										
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	—	Hașfaleu	5.08	4.51	12.30	—										
Várad-Velinte	—	10.56	3.55	—	Homorod	6.47	7.07	1.32	—										
Oradea-mare	1.49	11.04	4.06	—	Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	—										
P. Ladány	1.54	11.14	7.30	—	Apatia	8.09	8.46	2.24	—										
Szolnok	3.14	1.47	11.05	—	Feldióra	8.41	9.20	2.44	—										
Buda-pesta	5.10	4.40	2.37	—	Brașov	9.20	10.15	3.15	—										
Viena	7.30	7.44	6.40	—	Timișu	—	6.00	3.25	—										
	2.00	6.20	2.00	—	Predeal	—	6.57	4.03	—										
				—	Bucuresci	—	7.32	4.28	—										
				—					10.25										

Nota: Órele de nópte sunt cele dintre liniile gróse.